

Partij voor
de Dieren

groep
Zwanenberg

Motie: Op weg naar Utrecht als Vrijhavenstad, juist nu!

De gemeenteraad van Utrecht, in vergadering bijeen op donderdag 10 juli 2025, ter bespreking van het raadsvoorstel Voorjaarsnota 2025,

Constaterende dat:

1. Utrecht zich profileert als mensenrechtenstad, Shelter City¹ en onderdeel is van het netwerk International Alliance of Safe Harbors (IASH)²;
2. Het huidige landelijke kabinetsbeleid inzet op 'het strengste asielbeleid ooit', met als gevolg verscherpte uitsluiting en repressie;
3. De Tweede Kamer recent moties heeft aangenomen die pleiten voor het strafbaar stellen van ongedocumenteerde mensen en van hulpverleners die hen humanitaire ondersteuning bieden, zoals opvang, voedsel of medische zorg;
4. Ongedocumenteerde mensen in Utrecht te maken hebben met structurele tekorten aan opvang, medische zorg, juridische ondersteuning en begeleiding, en dat het huidige aanbod niet aansluit bij de daadwerkelijke vraag die groter is dan alleen LVV-gerechtigden;
5. Diverse steden wereldwijd in Europa en de Verenigde Staten zichzelf hebben uitgeroepen tot 'Sanctuary City' (Vrijhavenstad) om humanitaire bescherming te bieden aan ongedocumenteerde mensen;
6. Deze Vrijhavensteden zich laten kenmerken door zogenoemde "firewalls" wat in de praktijk beleidsregels zijn die de uitwisseling van informatie tussen overheidsinstanties en immigratiehandavingsinstanties beperken, met name met betrekking tot de immigratiestatus van personen. Deze beleidsregels zijn erop gericht een veilige omgeving te creëren voor ongedocumenteerde mensen om toegang te krijgen tot diensten zoals gezondheidszorg, onderwijs en rechtshandhaving, zonder angst voor deportatie;³
7. Vrijhavensteden ook regelmatig werken met stadskaarten om de mensenrechten van ongedocumenteerde inwoners te waarborgen.⁴

Overwegende dat:

1. In de huidige mondiale context het aantal mensen dat vlucht voor een menswaardiger bestaan naar verwachting zal toenemen;
2. Het repressieve landelijke asielbeleid haaks staat op de inclusieve en humanitaire waarden die Utrecht als mensenrechtenstad uitdraagt;

¹ [Shelter City Utrecht - Shelter City](#)

² [IASH – International Alliance of Safe Harbours – For a Humanitarian Asylum Policy in Europe](#)

³ [Reporting obligations and 'firewalls' - PICUM](#)

⁴ [Geen staatsburgers, wel stadsburgers - Wordt Vervolgd - Amnesty International](#)

3. Het college zich heeft uitgesproken tegen het criminaliseren van ongedocumenteerde mensen en voor het beschermen van fundamentele mensenrechten;
4. De actualiteit ons steeds opnieuw dwingt om te reageren op landelijke afbraak van bescherming en voorzieningen, terwijl de uitgangspunten van Utrecht juist structureel en duidelijk zouden moeten zijn;
5. Diverse Europese steden hebben aangetoond dat een lokaal inclusiebeleid, in de vorm van een Vrijhavenstad, een krachtig tegengeluid biedt en daadwerkelijke bescherming kan bieden aan ongedocumenteerde mensen;
6. Hoewel ongedocumenteerde mensen onmiskenbaar deel van de stad uitmaken, zij geen fundamentele mensenrechten kunnen genieten, en daardoor kwetsbaar zijn voor uitbuiting en misbruik;
7. Onveiligheid, stress en gebrekkige toegang tot basisvoorzieningen en zorg voor ongedocumenteerde mensen ernstige gevolgen hebben voor hun gezondheid en welzijn;
8. Utrecht als Mensenrechtenstad een voorbeeldfunctie vervult en moet laten zien dat een andere, inclusieve samenleving mogelijk is, waarin iedereen welkom is, ongeacht verblijfsstatus of papieren;
9. Dit passend is bij het gedachtegoed van een “Sanctuary City” oftewel *Vrijhavenstad*;

Roept het college op om:

1. Concrete beschermingsmaatregelen of zogenoemde “firewalls” te onderzoeken en uit te werken en daarbij gebruik te maken van kennis bestaande vrijhavensteden in Europa en de VS;
2. In kaart te brengen welke structurele voorzieningen en samenwerkingsverbanden nodig zijn om deze visie duurzaam te realiseren, bijvoorbeeld middels het verstrekken van stadskarten voor ongedocumenteerde mensen;
3. De uitwerking hiervan terug te koppelen aan de raad in Q4 van 2025.

Ingediend door:

- Stevie Nolten, BIJ1
- Louise de Vries,
- Pepijn Zwanenberg, Groep Zwanenberg
- Gert Dijkstra, EenUtrecht